

## מסורת הש"ס

(א) נבדקתו ט. וישן  
(ב) עמש' לעיל דף עה. על  
הגליון א. (ג) המהיר  
(ד) גי' רש"י וסמי עזר  
שמואל הכי והא, (ה) חולין  
(זג: גג:) רש"י ז"ל, (זכ"ב  
ק"א.) (ח) נסא, י. שבת ו.  
מכות ו. (ט) לעיל ח.  
(י) ירושל' ור"ף לא גרסו  
להיה"ר, (יא) לעיל זא.  
(יב) כסא' (יג) ואלה, (יד) גל' לרחי  
ועי' חס' לעיל ח. וזו  
קדומות, (טו) גי' רש"י,  
(טז) שיד' לע"ב, (טז) שיד'  
לע"ב.

## הגהות הב"ח

(א) גמ' וליפלוג צייד רה"ר  
דעלמא וכו' דעלמא הוא  
אמינא: (ב) רש"י ד"ה  
והאמר וכו' לטויה חצר  
רה"ר הק"ד: (ג) ד"ה  
משני רוחותיו נמי נימא  
פתחא: (ד) תוה' ד"ה מאי  
שנא וכו' ואיירי נמי  
שנפלתו:

## גליון הש"ס

גמ' זה ממלשל עד עיקר  
מחיצה. עי' לעיל דף עט  
ע"כ: תוס' ד"ה בשתי  
רוחות וכו' בבקעה שאין  
לה כלל. עי' לעיל דף פו  
ע"כ מוס' ד"ה גומטרא:

מוסף רש"י

שקולו גלימא נגידו  
דנמתיא בלג גז מלך  
בלג אלו וזמתיא חז מלך  
לעשות (מכא דס.) אתתיה  
שרמאלא דרזא ואלו אומי  
דעל עזע לזורוי קומי  
תלמידי (חזקוני ג.) רביס  
שבררו דרך לעצמן  
דדק עזא חלז מלך  
שבררו ברורי. אומי עזא  
עברו רשע מעל עזא  
(רשב"ם ב"ב פ.) שאבדה  
לדון אורחא שיה.  
ידין ידן לורחא חיל  
שדעס חז מלך רביס מכח  
ידי, שדעס חז עזא  
דק עזא מכח חז ידיו  
עברו אלף חז בית דין  
דמכח על עזא  
אלל רביס כח דין דמו  
דמלן מינייהו מנחן  
לדן דלג (סס.) צדי  
רשות הרבים.  
תביס, חז  
ביתס אומי ומשולן  
להחזק חזק עגלות.  
ומאזן חיפוי לפנים רי  
דל רי (כתובות ד.)  
שעטלו רשות או  
לחיו. עזא, מותיהו  
באורו שבת. דלמק  
אולל ואומי  
(ולע"ז פ.)

וזה מעטלט עד עיקר מחילה. כדמעק  
הותרה. ובכלי הבית קאמר שמואל דא  
לחבר נמי דהא שמואל הוא דאמר<sup>ר</sup> הלכ  
לעצמה לא<sup>ר</sup> גזר משום מאני דבתיס  
אחת כשנפל לאו אסרי להו בתיס  
דוא לאו לאפוקי במתיס וחלזר  
הואיל הותר למקצת שבת: שקולו  
גלימא נגידו. קחו טלית ופרכו אותה  
שם להיות מחילה: אהרינאו רב  
נאפיה. דקסבר אסור לטלטל הסדין  
שבתוכה: שקולו המיניו וקטרו צב.  
קחו אצטו וקשרו צו את הטלית  
למחילה: ב'תנא' חזר שנפרצה  
לנ"ר. צמלואה או חזר מעשר:  
חיוב דר"ה<sup>ר</sup> הוא ובגמרא קא צבי  
לה: פטור. אבל מותר לכתחלה לא  
אפי' תוך ארבע אמות דלאו רה"ר  
היא אלא כרמלית היא והוא הדין  
נמי מתוכה לרה"ר: ג'תנא' שצברו  
דרך לעמלן. צדה אחת: מה  
שצברו צברו. ואינו ראשי לגודרה  
אלמא קנו לה: שאצדה לן דרך  
צאוס ידוע. שהיה להן דרך דך  
ואינו שדה אי צלפוני אי צדורמו  
וצברו לן אחת מן הרוחות: ובי  
סימא הכא נמי כשאצדה לן  
הדרך צאוסה חזר. שאין מקום  
המחילה יכר וצני רה"ר מרחיצין  
רה"ר לתוכה במקצת ואמרו שעד כאן  
היה רשות ובי אמר ר"א רה"ר היא  
צאוסו מקום מחילה קאמר שאלו  
עוררין עליו: והאמר רבי חנינא עד  
מקום מחילות מחלוקה. דמשמע כל  
החזר כולה עד מקום המחילה היו  
חכמים עושין אותה כרמלית אבל  
במקום מחילה מודו מכלל דר"א משוי  
ליה לכוליה ו<sup>ר</sup> רה"ר: ואיבעית אימא.  
לעולם כשמוקמות מחילות ייכרות  
ואפילו בתי משוי ליה ר"א למקום  
מחילה רה"ר דקא סבר צדי רה"ר  
כרה"ר דמו: הני מיני היכא דאיכא  
חיפופי. סתם צדי רה"ר איכא  
חיפופי. ונענין יסודות ואצנים גדולות  
סמוך לכותל שלא ח'יקוהו קרונות  
והוא חזיר שצביהם לכותל קרי צדי  
רשות הרצים וצנה הואוה הוא אחינא  
הוא דפליגי בצנן ואמרו לאו רשות  
הרצים הוא ואסור לטלטל מתוכו  
לרשות הרצים משום דאיכא הפסק  
ולא עיילי צהא רצים להדיא אבל  
הכא אימא מודו ליה: והא מסובה.  
לרשות היחיד קאמר ר"א חייב אלמא  
כולה חזר רה"ר משוי ליה: איידי  
דאמרי צנא מסובה צו. ואנן פרכין  
לרבנן אפילו נקטי מתוכה הא רבי  
לאיעזר צתובה מודוה כרמלית היא  
דמקום מחילה הוא דקא משוי רה"ר:  
ב'תנא' חזר שנפרצה. צשבת  
לרשות הרצים: מוסרין לאוסה  
שבה. הואיל והותר למקצתה:  
שניטלה קורפו או לחייו גרסינן:  
לעמיד צו. לצבא: הבאה: אם  
מוסרין צו. בגמרא <sup>ר</sup>ה<sup>ר</sup> מפרש דרבי  
יוסי דחמיר וצני קאמר כשם שאסורין  
לעמיד צבא כך אסורין היסו:

דאמרינן הו"א ודאמרינן  
בשעתו בחדר אפילו מחנה  
כ"ס ואפי' עירבה כל אחת  
ע"ג דהשתא הו"א להו"א

זה מטלטל עד עיקר מחיצה וזה מטלטל עד עיקר מחיצה והא דרב <sup>6</sup> לאו בפירוש אתמר אלא מכללא אתמר דרב ושמואל הו יתבי בההוא חצר נפל גודא דביני ביני אמר להו שמואל שקולו גלימא נגידו בה אהדרינהו רב לאפיה אמר להו שמואל אי קפיד <sup>7</sup> אבא שקולו <sup>8</sup> (הימניה) וקטרו בה <sup>9</sup> ולשמואל למה לי הא הא אמר <sup>10</sup> זה מטלטל עד עיקר מחיצה זה מטלטל עד עיקר מחיצה שמואל עבד לצניעותא בעלמא ורב אי סבירא ליה דאסיי לימא ליה <sup>11</sup> אתריה דשמואל הוה אי הכי מאי טעמא אהדרינהו לאפיה דלא נימרו כשמואל סבירא ליה <sup>12</sup> (והדר ביה משמעתיה):

**מתני'** חצר שנפרצה לרשות הרבים המכנים מתוכה לרה"א או מרה"י לתוכה חייב דברי רבי אליעזר וחכמים ואמרים מתוכה לרשות הרבים או מרשות הרבים לתוכה <sup>13</sup> פטור מפני שהיא ככרמלית: **גמ'** ורבי אליעזר משום דנפרצה לרשות הרבים הוויא לה רשות הרבים אין רבי אליעזר למעמיה דתנאי <sup>14</sup> רבי יהודה אומר משום רבי אליעזר רבים שבררו דרך לעצמן מה שבררו ברוו איני והאמר <sup>15</sup> רב גידל אמר רב והוא שאבדה להן דרך באותו שדה וכי תימא הכא גמי כגון שאבדה לה דרך באותה חצר והאמר רבי חנינא עד מקום מחיצה מחלוקת אימא על מקום מחיצה מחלוקת ואיבעית אימא בצידו רשות הרבים קמיפלגי <sup>16</sup> דרבי אליעזר סבר צידו רשות הרבים כרשות הרבים דמו ורבנן סברי צידו רשות הרבים לאו כרשות הרבים דמו ולפלוג בצידו רשות הרבים <sup>17</sup> בעלמא אי איפליגו בצידו רשות הרבים בעלמא הוה אמרינן כי פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר והני מילי היכא דאיכא חיפופי אבל היכא דליכא חיפופי אימא מודו ליה קא משמע לן והא מתוכה קאמר אידי דאמור רבנן מתוכה קאמר איהו גמי מתוכה ורבנן אמר רבי אליעזר צידו רשות הרבים ומהדרו ליה אינהו מתוכה הכי קאמרי ליה רבנן דרבי אליעזר מי לא קא מודית לן היכא דטליטל מתוכה לרשות הרבים ומרשות הרבים לתוכה דפטור מפני שהיא כרמלית צידו גמי לא שנא ורבי אליעזר התם לא קא דרסי לה רבים קא דרסי לה **מתני'** <sup>18</sup> חצר שנפרצה <sup>19</sup> לרה"ר משתי רוחותיה וכן בית שנפרץ משתי רוחותיו וכן מבוי שנטלו קודותיו או לחייו מותרים באותו שבת ואסורים לעתיד לבא דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר אם מותרין אותו שבת

מותרין לעתיד לבא ואם אסורין לעתיד לבא  
עסקינן אילימא בעשר מאי שנא מרוח אחת דא  
פיתחא הוא אלא ביתר מעשר א"ה אפילו מרור

**ואיבעצט אימא בעידי רה"ר פֿליג.** ולא מיירי צאצדה להם  
 דרך: **וְלִפְלֹגְנוּ** בעידי רה"ר דעפֿטא. ואס  
 מאמר דילמא דוקא הכא פליגי משום דמקום מחילה שלו ואור"י  
 דקתם יידי רשות הרבים הם שלו שגזיל אדם להיות כונס מון  
 שלו וצונה: **אבל** היכא דריבא  
 חיפופי מודו זיה קא משמע ז"ל.  
 משמע דר"א איירי צדאיכא חיפופי  
 והקשה ריב"א דצפרק קמא דשבת  
 (דף 1.) אמרין מתקין לה רב אחא  
 צריה דרב איקא אימר דשעמעת ליה  
 לר"א היכא דליכא חיפופי היכא דליכא  
 חיפופי מה ששעת ליה ז"ל דקוגיא  
 דהא כרב פפא דהסם:

**מֵאֵי** שְׁנֵי מְרוֹחַ אַחַת דָּאִמֵּר פִּתְחָא  
הוּא. וְאִם תֵּאֵמַר מְרוֹחַ  
אַחַת אֵעָ"ג דְּפֶרֶךְ מְרוֹבֵּה אֲמַרִּין  
צִפִּיק (דף י:) דְּלִיתֵיהּ צִפִּיק ד' או  
בְּשֵׁי מִשְׁהוּיין לִכְאֹן וּלְכָאֹן אֲבָל בְּשֵׁי  
רוּחוֹת לָא מִשְׁתַּרִּי בְּהֵי דג' מִחִילוֹת  
דְּאוּרִי<sup>(א)</sup> [כְּמוֹ סָסִם מְצוּי דְּהוּי בְּנֵחִי  
אוֹרְקָה] וְיֵילֵךְ דִּהֲבֵךְ פֶּרֶךְ ל' הַיּוֹדֵה דְּלֵית  
לֵיהּ לִקְמֹן (סא) שְׁתֵּי מִחִילוֹת דְּאוּרִיכָא  
וְעוֹד אוּרִי<sup>(ב)</sup> סָסִם חֲזַר אִין לֵיהּ אֲלֵא  
ג' מִחִילוֹת וּבְרִינֵיעִית פֶּס ד' או ב'  
מִשְׁהוּיין וְאִיירִי<sup>(ג)</sup> שְׁנִפְרָזוּ ב' רוּחוֹת  
מֵאוֹת ג' מִחִילוֹת וְאִף עַל גַּב דִּהֲשֵׁתָא  
כְּשִׁנְפֵרָה הוּי מְפֻלֵּשׁ וְאֲמַרִּין צִפִּיק  
(דף יא) דְּבִעֵי לִכְל הַפְּחוֹת לוֹרֵת  
הַפְּתַח הֵיינו דּוֹקֵא כְּשִׁנְפֵרָה לְהֵ"ר  
או לְבָקֵעֵה אֲבָל הֵכָא אִיירִי כְּשִׁנְפֵרָה  
לְמַצוּי או לְחֲזַר אַחֲרֵת דֵּהָ לֵא  
חֲמֵי כְּשִׁנְפֵרָה לְהֵ"ר:

ט) **מִי שֶׁנֶאֱמַר מְרוּחַ אַחַת דֹּאמְרִי** \*  
תקרה בו'. השתא לא קאמר  
פתחא הוא דאפילו נפרך במילואו או  
ציתר מעשר ריזה להמיר צבית  
מעטס פי תקרה:  
פ) **בְּשֵׁתִי רְחוּת נָמִי נִימָא פִי תִקְרָה**  
יורד וסובח. רש"י מפרש  
דרב ושמואל דפליגי בפי תקרה היינו  
דווקא באכסדרה \* צנקה שאין לה  
כלל מחילות אבל גיש לה אפי' מחילה  
אחת מודה שמואל דבשלש מחילות  
אמרינן פי תקרה יורד וסותם ואפי'  
שפיר לא ננקט אכסדרה צנקה  
לפי שבצנקה דווקא פליגי שאין שם  
מחילה וגרס צתר הכי כי לית ליה  
דב' אבל בג' אית ליה ולפי זה פירוש  
כל הסוגיא ואין נראה דאפילו לרב  
בשתי מחילות זו כנגד זו לא אמר  
פי תקרה יורד וסותם דהוי מפולש  
כדאמר בצרק קמא דסוכה (דף יט:  
לך נראה לר"י דתם אכסדרה לרב  
לה ג' מחילות כדאמר בלא יחפור (ב"ב  
דף סה:) העולם לאכסדרה הוא דומה  
דרוח פסוקים אינה מסובבת ולית  
ליה לשמואל פי תקרה יורד וסותם  
אלא אם כן יש שם ארבע  
מחילות ומיהו לרב אפי' פרוך משמי  
רמות

מורין לאותו שבת: גמ' במאי  
פיתחא הוא משתי רוחות נמי  
נחת נמי אמר רב לעולם בעשר  
ובגז

הכי מרוח אחת לא לאמרינן  
גד זו קאמר כגון מזרח ומערב:  
כגון  
דקיי לה רביס הכא בצידי ר"ה אע"ג דלית

עין משפט  
גר מצוה

**ב** א מיי פ"ג מהלכות  
עירובין הלכה כה סמג  
לאזין סה טוש"ע א"ח סי'  
שעד סעיף ב:  
**בא** ב טור ש"ע שם וסי'  
שסא סעיף ב:

## רבינו חננאל

וזה דרב לא איתר  
כפישורו דא. כמלל. דא  
שמואל חזי חובי בבר  
נפל גודא דביני ביני,  
כמר שמואל איתוי גילמא  
גנורו דרי משום שמואל  
דקסר לטלטלי ככלה עד  
מקום גודא. אדרהנורו  
לא. לפיה. דא לימור הור  
ביה בל משמעתיה דהור  
אסר. ולא אמר להו לא  
גילמא, דאתר שמואל הור.  
ואמר שמואל א' קפיד  
דא. (שקול) א' קפיד  
דמייניה קטר ביה איה  
גילמא, מבני, דהור  
שפוצה רשותה לרשות  
המבטח מותביה לרשות  
הרבי. ובר. ואקשינן ור'  
[ס'] דל אליעזר משום  
נרצפה לרשות הרביס  
הויא לא רשות הרביס.  
ופרקין אן ר' אליעזר  
לעצמה דכין שטורבין  
ושבין רביס בתוכה  
הויא כרה, דתני ר'  
הויא אומר משום ר'  
אליעזר רביס שכירו דר'  
לעצמן מה שכירו בירו,  
ואוקמה כשאתה דהור  
דרך כחציה חצר, וזל  
מקום חציה בחציה חצר.  
איבעת אימא מבני דא  
פלגי, ר' אליעזר סבר  
צדי רשות הרביס מותבי  
הרביס דמו. והאי חצר  
כין שפוצה לרשות  
הרביס ורביס דהי לא  
צדי רשות הרביס הויא,  
ורבנן אמר לאן כר'  
דמי. ואמאי לא פלגי  
ר' אליעזר דלמא.  
[ד] חזמא כי פלגי רבנן  
עליה דר' אליעזר ואמרי  
לא כרשות [הרבנן] דהור  
אלא היכא דאיכא גיפופי,  
כי גיפופי שטורבין  
וכתבליס קטנים שטורבין  
שלא [יתחבון] [יתחבון]  
כתבליס, אבל איה  
דליכא גיפופי לא, אק  
משפץ כל חצר וז שפוצה  
לית לא גיפופי ואקשינן  
וזה מותביה לרשות הרביס  
קתי, כמלל אית לא  
גיפופי, דא דית לא  
גיפופי מאין לא חר.  
ופרקין לעולם לית לא  
גיפופי ורשות הרביס  
ואיירי דאמרו רבנן מותביה  
אמר ר' אליעזר וזי  
מותביה. ואקשינן ומי  
מדירי רבנן בנן מותביה  
וזהו לא אמר מותביה.  
ופרקין רבי קאמרו לי לא  
רבנן מי לא מותבי  
הרבנן דטילטל חציה  
לרשות הרביס דטטור  
מפי שהיא כרמילית  
אין רשות הרביס לא  
שנא. ר' אליעזר התם  
בבבז (ר' דרסי לא רביס,  
כמר בעייר רשות הרביס  
דאית לי גיפופי לא,  
דרסי לא רביס, מבני,  
חצר שפוצה משמי  
והותיה וכן בית ר'  
היה ר' חזקיה

(א) לשון רבינו תמוה לכאורה ונ"ל דנ"ל התם צחצר לא ה גיפופי מ"מ דרקי לה רביס.